

NEŽIURINT ATOSLUGIO,

BERLYNAS LIEKA RUSENANČIU UGNIAKALNIU

Politinė įtampa Berlyne, kurios metu buvo kelios ir gana triukšmingos demonstracijos, pradeda kiek atslugti. Nėpykantą prieš komunistus padidino jauno pabėgėlio Peter Fechter žuvimas, kuris rugpiūčio 17 d. rytų Berlyno policijos buvo pašautas ir nuseitekus jam jokios pagalbos, įvykio vietoj už valandos mirė nuo gautų žaizdų. Po kelių dienų rytinio Berlyno policijos nauja auka buvo 19 m. Hans Dieta Wesa. Šių įvykių sukeltos masinės demonstracijos prieš sovietus sukūrė padėtį, kuri sudarė vakarų valstybių sąjungininkams nemažus rūpesčius.

JAV valstybės sekretorius Rusk Berlyno klausimu turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su sovietų pasiuntiniu Dobryninu. Vakariečiai siekia Berlyno reikalus aiškintis prie derybų stalo, tačiau Maskva delsia ir kartu grasina. Komunistų partijos laikraštis Pravda, pasisakydamas dėl kilusių neramumų, pareiškė, kad tie, kurie nori kardu sutrukdyti sudarymą taikos sutarties tarp Rusijos ir rytų Vokietijos, nuo kardo ir žus. Raudonosios armijos laikraš-

tis Krasnaja Zvezda taip pat pagrasi, primindamas, kad sovietų astronautai su savo raketom tarnauja taikingiems tikslams, tačiau raketos gali būti panaudotos ir karo reikalams. Berlyno burmistras Fridrich Ebert priminė, kad šiandien pasauly jau daugelis galvoja, jog padėtis Berlyne gali greitai privesti prie karo.

Berlyno įvykiai privertė ir Jungt. Tautų generalinį sekr. U Than praėjusią savaitę skristi į Maskvą. Jis matėsi ir su Kruščiovu. Su juo kalbėjosi ne tik Berlyno klausimu, bet buvo aptarta ir Nikitos atvykimas į New Yorką dalyvauti Jungt. Tautų sesijoje. Esą Kruščiov čia busių rugsėjo antroje pusėje ir J. Taut. Berlyno klausimu pasakysias kalbą. Tuo laiku New Yorke lankysis ir vak. Berlyno burmistras Willy Brandt.

Taigi, Berlynas šiuo metu darosi opiuju reikalu. Jis lieka rusenančiu ugniakalniu, kurio didesnis prasiveržimas gali sukelti pasaulinį gaisrą. Tačiau ginkluotam susirėmimui išvengti, abiejų pusių diplomatai stengiasi klausimą spręsti derybų keliu.

AMERIKA ATMETĖ CASTRO KALTINIMĄ

Kubos diktatorius Fid. Castro apkaltino Ameriką, kad ji yra atsakinga už Havanos priemiesčio Miramar apšaudymą. Praėjusio penktadienio naktį nežinomas laivas kelias šuvalius apšaudė viešbutį Icar, kuriame yra apgyvendinti iš sovietinių kraštų atvežti technikai. Buvo paleista daugiau 60 šuvių. Apšaudęs laivas greitai paspruko.

Kubiečių studentų grupė Miami, kurie save vadina Directorio Revolucionario Estudiantil, spaudai pareiškė, kad

puolime dalyvavę jauni studentai.

JAV spaudos referentas Robert J. McCloskey atmetė Castro padarytą kaltinimą Amerikai.

Yra gandų, kad viešbutį galėjo apšaudyti pačios Kubos laivas. Tuo laiku Kubos karo laivynas toj srity turėjo savo manevrus. Laikoma, kad apšaudymas gali būti pačio Castro sugalvotas provokaciniais sumetimais, pradėti naujų kaltinimų bangą prieš Ameriką.

MIRĖ PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA

Prieš atiduodant Tėvynę spausdinimui, buvo gautas pranešimas, kad Los Angeles, Calif., rugpiūčio 24 d., ištiktas širdies smugio, mirė prof. Mykolas Biržiška, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras.

Mykolas Biržiška buvo gimęs 1882 m. rugpiūčio 24 d. Viekšniuose, taigi buvo sulaukęs 80 metų amžiaus. Buvo vienas žymiausių lietuvių literatūros istorikas, Lietuvos

Tarybos narys, Vasario 16 d. Akto signataras, švietimo ministras, Lietuvos Universiteto profesorius ir rektorius, didelis kovotojas už lietuvių teises Vilniaus krašte, Vilniui Vaduoti Sąjungos pirmininkas, kelių laikraščių redaktorius ir daugelio knygų autorius.

Šio žymaus lietuvių veiklos bruožus apibūdinsime kituose Tėvynės numeriuose.

LIETUVOJ MIRĖ ARKIVYSKUPAS T. MATULIONIS

Vatikanas paskelbė, jog rugpiūčio 20 d. Lietuvoje mirė arkivyskupas Teofilus Matulionis, sulaukęs 89 metų amžiaus. Buvo gimęs Kadarikiškių kaime, Alantos valsč., Utenos apskr. Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą buvo klebonu Petrapiily. Bolševikams atėjus į valdžią, prasidėjo jo kančių kelias. Tapo suimtas ir kalintas Maskvos kalėjime. Iš jo išėjus vėliau vėl buvo areštuotas ir išvežtas į kon-

centracijos stovyklą Solovskų salose, kur kirto miškus.

Lietuvos vyriausybei susitarus su sovietais keistis kalniais, 1933 m. ark. T. Matulionis buvo grąžintas į Lietuvą. 1946 m. komunistų vėl buvo uždarytas į kalėjimą. Po dešimties metų išleistas gyveno Šeduvoj. Arkivyskupo pareigų valdžia jam neleido eiti.

Į vyskupus Vatikanas jį buvo pakėles slaptai 1928 m.

LIET. KONSULAS KANADOJE PILNATEISIS ATSTOVAS

Lietuvos konsulas Toronte, Kanadoje, dr. J. Zmuidzinas, gavo Kanados užsienio reikalų ministerio Green pranešimą, kad Lietuva ir konsulas įrašomas į sąrašą svetimų valstybių atstovų Kanadoje. Tuo budu Kanados vyriausybė nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sov. Rusiją ir Lietuvos konsulą laiko pilnateisiu atstovu. Šis Kanados vyriausybės žygis stiprina Lietuvos kovą, siekiant atgauti nepriklausomybę.

PAVELAVO LIETUVOS RUGIAI

Per Vilniaus radiją liepos 1 d. kalbėdamas Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto dir. P. Vasinauskas aiškino apie rugiapūtę vaškineje brandoje. Palyginti su praėjusiais metais, Lietuvoje rugiai šiais metais pradėjo žydėti beveik 2 savaites vėliau, tad tikimasi, kad rugiapūtė prasidėsianti rugpiūčio mėn. Nors Vasinauskas pripažino, kad kombainų naudojimas nepatartinas javus nuimant vaškineje brandoje, tačiau jis pasisakė prieš nuomonę, kad Lietuvos sąlygomis kombainai netinka. Esą, nors toliau į šiaurę javams bręsti sąlygos blogesnės, bet, pvz., Estijoje kasmet kombainais nuima 70-80% derliaus. Vokietija — pėdarius kraštas, bet, anot Vasinausko, ten pėdariesės nebegaminamos ir javai masiniai nuimami kombainais. Panašiai ir Danijoje bei Švedijoje.

NEPATINKA D. LAWRENCE STRAIPSNIAI

Komunistams jau nuo seniau nepatinka Washingtono leidžiamas politikos, ukio savaitinis žurnalas "US News & World Report" ir ypatingai jie piktinasi redakt. David Lawrence vedamuosiuose reiškiomomis atvromis mintimis apie komunizmą ir jo kėslus. Pasisakoma ir prieš Lawrence straipsnius, dedamus "N. Y. Herald Tribune" dienrašty.

Liepos 7 d. Vilniaus radijas šiam antikomunistiniam publicistui paskyrė atskirą valandėlę, išnagrinę straipsnius dar nuo 1946 m. Girdi, Lawrence turįs "patologinę neapykantą taikos ir pažangos jėgoms" ir drįstąs skelbti, kad derybos su sovietais, tai tuščias reikalas. Nepatiko ir tai, kad šis 73 metų publicistas kritiškai pasisakė ir prieš Maskvoje neseniai įvykusį vad. taikos kongresą. Esą, Lawrence siekiąs 3-jo pasaulinio karo ir tai įrodą... rek-

K. KATKEVIČIENĖ, žymi Susivienijimo veikėja Chicagoje, Ill., Labdarybės Komisijos pirmininkė SLA 52 seime Newark, N. J. daro pranešimą apie komisijos atliktus labdarybės darbus.

laminiai karinių bendrovių skelbimai jo redaguojamame žurnale...

Pirmas naujos ALT valdybos posėdis

Rugpiūčio 18 d. pirmam posėdžiui buvo susirinkusi naujai išrinkta ALT valdyba. Dalyvavo 9 asmenys: E. Bartkus, T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. K. Drangelis, dr. P. Grigaitis, A. Rudis, L. Simutis, J. Talalas ir M. Vaidyla.

Dr. VI. Šimaitis dėl savo atostogų posėdyje dalyvauti negalėjo.

Buvo pagrindiniai išaiškinta ALT veiklos gairės pagal naujai priimtą ALT statuto pakeitimą ir aiškintasi dėl naujų pareigų įvedimo ALT valdyboje bei pareigų pasiskirstymas, kad ALT darbą padaryti sekmingu ir labiau jį stiprinti, ginant Lietuvos laisvinimo reikalus.

Kadangi nebuvo pilno valdybos sąstato, tad artimiausioje ateityje — rugsėjo mėn. nutarta sukviešti visos valdybos posėdį, kuriame bus pasiskirstyta pareigomis ir bus aptarti kiti ateities veiklos reikalai.

LIETUVOS GINTARAS MENKAI ATSTOVAUJĄS LIETUVĄ

Maskvoj surengtoje nedidelėje Lietuvos ir Latvijos gintaro dirbinių parodoje "Gintaras" savo kurinius ekspozicijai dailininkai E. Augaitytė, F. Daukantas, G. Guntienė, Z. Januškaitė, J. Liukaitis, B. Mikulevičienė, E. Mikulevičius, L. Šulgaitė ir R. Zovė.

Kalbėdamas apie šį lietuvių pasirodymą, savitraštis "Literatura ir Menas" (24 nr.) nurodė, kad esanti teisinga kryptis naudoti gintarą pa-

grindinai moterų papuošalams, tokio pritaikymo tradicijai esant ir liaudies mene. Pasak laikraščio, vis dėlto lietuvių gintaro darbai atrodė silpnai už kaimynų. Girdi, Lietuvoje neruošiami šios srities dailininkai - specialistai, gintaru užsiima tik jo entuziastai skulptoriai, keramikai, kintų šakų dailininkai.

Laikraštis nepatenkintas, kad pastaruojau metu gintaro kuryboje vis labiau išgalėjo inkrustacijos (nedideli paveikslėliai, peizažai). Esą, visa tai dvelkia miesčioniškumu, tai tik noras pamėgdžioti tapybos paveikslukus. Taigi, sakoma, dailininkai čia nerodą kurybinės pažangos...

"BLOGA SAŽINĖ"

Švedų dešiniųjų dienraštis "Sydsvenska Dagbladet" ryšium su sovietų spaudoje pasikūtinu metu pasirodžiusiais puolimais prieš švedijoj gyvenančius pabaltiečius ir švedų konservatorių partijos slouksčius paskelbė vedamąjį "Bloga sąžinė". Laikraštis nurodo, jog Sov. Sąj. visuomet blogai jautėsi, kai tik paliečiamas Pabaltijo klausimas. Jai ypač nepatinka tai, kad Pabaltijo emigrantai informuoja laisvąjį pasaulį apie tikrą jį krašte buklę.

Sov. Sąj. kultūros ministras Furceva pareiškė, jog Pasternako augininė Irina Ivinskaja paleista iš kalėjimo pirmą laiką. 1960 m. gruodžio mėn. ji buvo nuteista 3 metais kalėjimo už tariamą spekuliaciją valiuta. Jos motina, Olga Ivinskaja, buvo nuteista 8 metams ir toliau kalinama.

Šiuo metu švedijos prekyba su Sov. Sąj. tesudaro vos 2% visos švedų užsienio prekybos.

SUSIVIENIJIMO DIDYSIS SIEKIMAS

SLA tikslai labai gražūs. Jie siekia didžiosios lietuvių vienybės ir jungia mus į galingą brolišką vienetą, nežiurint politinių ir religinių skirtumų.

Kada keliauji po plačiąją Ameriką, nuo Atlanto iki Pacifiko, aptinki organizacijos brolius vienminčius. Visi nariai džiaugiasi savo organizacija, kurioje yra sutelkta geriausi mūsų tautos patriotai.

SLA nariai savo organizacija didžiuojasi, nes ji per 75 metus rūpinosi savo tautos ir savo narių reikalais. Todėl SLA yra ne vien fraternalė, bet taip pat visuomeninė ir patriotinė organizacija.

SLA steigėjai norėjo suburti visas lietuviškas organizacijas į Susivienijimą, kad sujungtom's jėgomis geriau ir tinkamai patarnavus savo tautai, kad suteiktis didesnė pagalba išblaškytiems broliams po platųjį kraštą.

Reikia pasakyti, kad steigėjas darbas pasisekė ir organizacijos nustatyta kryptis buvo išlaikyta visą laiką. SLA nuo savo kilniųjų tikslų niekada nenutolo.

Kadangi mūsų Susivienijimas yra aiški patriotinė ir fraternalinė organizacija, todėl visi nariai su pasididžiavimu prisipažįstame esą lietuviais, savo senosios tėvynės mylėtojais ir dirbame jos garbei bei išsilaisvinimui.

SLA visada prisidėjo prie visų svarbiųjų politinių ir visuomeninių darbų. Kiekvienas SLA narys moka mėnesiui po centą į Tautiškių Centų Fondą ir šie surinkti pinigai eina vien tautiniams reikalams.

Apdraudus ir Ligoje pašalpa yra tiesioginė parama nariams, ypač šeimai patekus į nelaimę. Prie fraternalių darbų tenka pridėti Našlaičių Fondą, nes iš šio fondo kasmet yra išmokama tukstantai dolerių paramos tiems, kurie pateko į sunkumus. Iš Moksleivių Fondo yra duodamos stipendijos jaunimui siekti aukštojo mokslo, o Jaunuolių ir Literatūros Fondai taip pat atlieka savo uždavinius.

SLA buvo, yra ir pasiliko didžiausiu rėmėjas Amerikos Lietuvių Tarybos darbų. Taryba susilaukia ypatingai didelės paramos iš SLA kuopų ir narių, nes visos kuopos kasmet rūšia ir aktyviai prisideda prie Vasario 16 dienos minėjimo darbais ir aukomis.

Trumpame žodyje sunku įvertinti didžiuosius SLA darbus, bet SLA pastoviai, rupestingai ir gyvai per 75 metus puoselėjo visas kulturines šakas ir nešė savo nariams didžiausią naudą.

Išleistoje SLA istorijoje, kuri apima organizacijos darbus nuo pat pradžių, randame nepaprastai daug gražių ir vertingų SLA žygių aprašymą. Iš jos matom, kiek daug sudėta aukų lietuvių tautos kovoms už laisvę. Skaitančiam SLA darbai daug kur atrodė lyg graži pasaka, tačiau tai ne pasaka, bet tikrovė, parodanti, kaip SLA nariai mokėjo aukotis tautai ir organizacijai.

Galingi didžiosios praeities darbai tegul buna mums gražiu pavyzdžiu dabarčiai Praeity SLA pirmuoju siekimu buvo tautos laisvė ir jos laimingas gyvenimas. Todėl ir dabar, tautai esant vergijoj, didžiuoju SLA siekimu lieka Lietuvos laisvė.

P. D.

KĄ RAŠO UKRAINIEČIAI APIE SLA

Praėjusį SLA seimą Newark, N. J., atvykęs pasveikino ukrainiečių didžiausios fraternalinės organizacijos prezidentas p. J. Lesawyer, UNA - Ukrainian National Association vardu. Jų laikraštis Svoboda (Laisvė) No. 138 apie SLA seimą rašo:

"Įvykusiame Newark, N. J. SLA 52-me seime liepos 11 d., lankėsi Ukrainiečių Tautiškojo Susivienijimo prezid. p. Joseph Lesawyer. SLA prezid. P. P. Dargis pristatė svečią seimo delegatams, kurie sustoję sukėlė garsias ovacijas. SLA prezidentas P. P. Dargis, Pittsburgho gyventojas, kalbą ukrainiškai, yra gerai susipažinęs su ukrainiečių organizacijų veikla Amerikoje. Jis draugauja su Pittsburgho ukrainiečiais, o ypač su Pittsburgho Radio Programos direktorium p. M. Komičak, kuris yra gerai žinomas ukrainiečių tarpe šioje Amerikos apylinkėje.

nijimai rupinasi jų narių gerove ir rodo jiems Amerikoje gyvenimo kelią. Taip pat kalbėtojas priminė, kad Ukrainos ir lietuvių tautos dabar kartu yra pavergtos Maskvos rusiškojo komunizmo.

Baigdamas, p. Lesawyer pareiškė viltį, kad šios abidvi organizacijos ir ateityje palaikys draugingą kooperavimo dvasią, kaip ją palaikė praeityje, ir kad bendros pastangos, atsikračius rusiško komunizmo jungo, duotų abiem sulaukti laisvę ir nepriklausomybę."

Pažymėtina, kad ukrainiečių Susivienijimas turi 85,000 narių ir 26,000,000.00 turto.

LAISVINTOJŲ POSEDŽIAI

Vokietijoj neseniai posėdžiavo Baltų Taryba, kuri susidarė iš estų, latvių ir lietuvių atstovų, ir VLIK Vykd. Taryba. Posėdžių metu apžvelgta pasaulinės politikos padėtis ir kiti reikalai, susiję su laisvinimu.

reprezentuojančių šias dvi organizacijas. Nekalbant apie abiejų organizacijų konstruktyvų ir administratyvų vienodumą, šie du Susivie-

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

B. K. BALUCIO LINKĖJIMAI

Lietuvos ministeris B. K. Balutis iš Londono savo laiške SLA 126 kuopai New York, kurios nariu jis yra, rašo: "Linkiu geriausias kloties mūsų organizacijai ir sveikinu kaip centro, taip ir 126 kuopos valdybą".

SLA 52 seimo proga B. K. Balutis, mokėdamas duokles už apdraudą, kartu atsiuntė per kuopą auką \$15.64 Moksleivių Fondui, kurio yra remiamas SLA jaunimas, einas aukštuosius mokslus.

JAUNIMAS STOVYKLAUJA

Šią savaitę Manomet, Mass. prie Cape Cod stovyklauja Amerikos rytinio pakraščio lietuviai skautai, berniukai ir mergaitės. Į stovyklą skautai suvažiuo iš New Yorko, Elizabeth, Brocktono, Bostono, Waterbury, Worcesterio, New Haveno, Hartfordo, New Brittaino, Providence ir kitų vietų. Stovyklų iš viso yra apie 250 skautų, vien tik iš New Yorko atvyko daugiau 80 asmenų.

Berniukų stovyklos viršininku yra J. Bružinskas iš New Yorko, mergaičių stovyklos — Irena Treininė iš Bostono. Reikalui esant į stovyklą galima paskambinti telefonu: 617-CA 4-9363. Stovykla uždaroma rugsėjo 3 d. Išvakarėse bus tradicinis laivas, į kurį kviečiami atsilankyti tėvai ir kiti svečiai.

STUDENTŲ STOVYKLA

Studentų lietuvių korporacijos Neo Lithuania stovykla buvo atidaryta rugpjūčio 25 dieną Cape Cod vasarvietėje, J. Kapočiaus viloje. Joje dalyvauja apie 70 akademikų. Lituanistikos srities paskaitas stovyklautojams skaito muz. J. Gaidelis, prof. dr. J. Puzinas, adv. J. Našlūnas, rašytojas S. Santvaras, Ald. Augustinavičienė, P. Ališauskas ir kiti. Taip pat patys studentai ruošia ir skaito referatus bei dalyvauja jų diskusijose. Stovyklautojai leidžia savo laikraštį "Naktibalda".

Baigiantis stovyklai rugsėjo 1 d., šeštadienį, stovyklautojai ruošia iškilmingą jos uždarymą literatūriniu vakaru. Kviečiama atsilankyti visuomenė.

Stovyklos vedėjas yra dr. E. Noakas.

EVANGELIKŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 1 - 3 dienomis Kanadoje, Lake Simcoe, Orchard Lodge, įvyksta lietuvių evangelikų jaunimo suvažiavimas, į kurį suvažiuos jaunimas iš JAV ir Kanados. Suvažiavimo metu bus pamaldos, paskaitos ir parengimai. Suvažiavime dalyvaus kun. dr. A. Jurėnas iš Bostono, kun. Dilys iš Chicago ir kt.

Evangelikų jaunimas kviečiamas gausiai dalyvauti.

VIS TREMA LIETUVOS JAUNIMĄ

Iš Lietuvos gautomis žiniomis liepos 24 d. traukiniu į Kazakstaną, Karagandos sritį, išvežta vėl 250 lietuvių jaunuolių. Jie ten atliksią "gamybinę praktiką laukuose."

M. BIRZISKOS "DEL MUŠŲ SOSTINĖS"

Nidos Knygų Klubas Londone savo 38-ju leidiniu neseniai atspausdino prof. M. Birziskos atsiminimus "Dėl mūsų sostinės". Tai antroji atsiminimų dalis — pirmoji pasirodė 1960 m. Knygoje apimtas Vilniaus atsiminimų laikotarpis nuo 1919 m. liepos 1 d. ligi 1920 m. spalio 9 d.

DĖMESYS KNYGAI APIE LIETUVIUS PARTIZANUS

Stokholmo estų laikraštis "Teataja" išspausdino plačią recenziją neseniai Voyages Press anglų kalba išleistos knygos "Guerilla warfare on the amber coast." Straipsny atpasakotas knygos turinys ir reikiama nuomonė, jog ši knyga apie didvyrišką lietuvių kovą ir estų bei latvių požiūriais yra sveikintinas priminimas laisvajam pasauliui apie Pabaltijo pasipriešinimą komunistų diktaturai. Recenziją parašė žinoma lietuvių bičiulė, estų visuomenininkė ir redaktorė A. Lemberg.

Apie V. Tauro knygą rašo ir vokiečių spauda. Pz. "Heidenheimer Zeitung" liepos 3 d. numery paskelbė ilgą straipsnį apie knygą, antrašte: "Pirmoji partizaninio karo istorija". Straipsny nurodoma, kad prieš sovietus kovoje krito apie 80.000 lietuvių. Knygos recenzentas Dieter Friede plačiai apžvelgė knygos turinį ir ją laiko jaudinančiu, sukrečiančiu leidiniu.

NAUJOS KNYGOS

Dr. Kazys Grinius "Atsiminimai ir Mintys", II tomas, išleido Dr. Kazio Griniaus komitetas: Kristina Grininė, komiteto garbės narė, dr. P. Grigaitis, pirmin., Mečys Mackevičius, vicepirmin., Mykolas Simokaitis, išdininkas, dr. B. Zubrickas, išdo glob. ir Mart. Gudelis, sekretorius. Spausdino ir gaunama "Naujieneose", 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Kaina nepažymėta, bet eš mokėjau \$5.00. 253 pusl.

Prieketas dokumentų: Seimų vyskupijos istorija (1818 - 1823) 32 pusl., numeruotų citatų vertimai — 18 pusl., pirmojo tomo, išleisto 1947 m. Vokietijoje, vardynas — 12 pusl. ir šio tomo vardynas — 7 pusl.

Turinys apima dr. K. Griniaus atsiminimus nuo 1901 iki 1906 metų. Šis tomas gerame popieriuje ir įrištas į viršelius.

Šią didelio Lietuvos valstybininko ir buvusio Lietuvos prezidento, knygą, kiekvienas susipratęs lietuvis turėtų įsigyti ir perskaityti.

S. Paulauskas

PAMINETAS J. BATAITIS

ZAF (Zentralverband Ausländischer Fluchtlinge) generalinio sekretoriaus K. Odobny pranešimu, liepos 22 d. Muenster - Westfalen, Hamburge ir Muenchene visos konfesijos (R. katalikai, evangelikai - Liuteronys, pravoslavai ir net machometonai) savo eklezijose paminėjo ir atlaikė pamaldas prieš metus mirusio buv. PLB Vokietijos Kr. V-bos p-ko J. Bataičio garbei.

Už šias gražias pastangas PLB Vokietijos Krašto Valdyba ZAF nuoširdžiai padėkojo.

KĄ SAKO KUNIGAS APIE DR. J. ŠLIUPĄ

"Dr. Jono Šliupo bedievybė gavo pradžią klebonijoje "Tėviškės Ziburiuose" No. 23 rugpjūčio 18 d. kun. Stasys Yla apie dr. Jono Šliupo "bedievybę" rašo:

"Imkime dr. Jono Šliupo atvejį. Ar jis buvo racionalus kovotojas prieš religiją, sąmoningai apsisprendęs? Jo biografija ir jo paties pasisakyimai rodo daugiau kitas priežastis. Jis augo ir buvo auklėjamas pas dėdę kleboną kun. Aloyzą Šliupavičių kartu su dviem broliais — Stasiu ir Roku. Čia vėliau jie praleidavo ir savo vasaros atostogas, nes dėdė juos leido į mokslą. Nuo septynerių amžiaus metų Jonas Šliupas jaučė kietą savo dėdės ranką. Nebuvo jis švelnaus budo iš prigimties, o kunigo tapo gana vėlyvame amžiuje, turėdamas jau 44 metus. Gal ir jo pažiūros į auklėjimą buvo savotiškos, nes savo brolio vaikova dažnai baudė fiziniams bausmėmis.

"Kartą vargoninkas Birmanavičius pasiteiravo Joną, ar dėdė jam esąs geras. Jonas pasiskundė, kad dėdė juos mušas. Vargoninkas atpasakojo šeiminiškai, o ši klebonui. Už tai Jonas gavo iš dėdės tiek ryškėčių, kad daugiau nebegalėjo pakęsti kunigo — netik dėdės, bet ir kiekvieno.

"Šis skaudus įspudis buvo papildytas kitais. Klebono šeiminkė Petronė Seliunaitė skūsdavo Joną ir brolius klebonui. Broj Stasj ji pati kartą apmušė samčiu. Ji buvo nesąžininga, nes kartą dėdė ją buvo išvaręs už vogimą.

"Visi šie įspūdžiai skaudžiai atsiliepė Jono dvasioje ir sudarė pagrindą, kodėl jis visą gyvenimą nemėgo kunigų, o ypač jų šeiminkių.

"Kartais Jonas galvodavęs iš klebonijos pabėgti, ypač brenimo amžiuje. Jo pirmieji įspūdžiai darė jį jautriu, ir jam buvo sunku pakelti savo dėdės artumą.

"Jau šeštoje klasėje, sako, si, nebebuvęs tikintis. Tada jau jį pagavo ir ano laiko mada "moksliška" netikėti. O to "mokslo" jis sėmėsi skaitydamas netikėjimo "apaštalu" raštus: Draperio, Buechnerio, Haackelio, Tindalio, Vogto, Herb, Spencerio ir kitų. Visa tai jo netikėjimą stiprino, bet pagrindą gludėjo pirmųjų nepalankių įspūdžių įtaka. Jis pats sako:

— Kad bučiau susiduręs su kitokiais kunigais, nebučiau buvęs toks!"

V. Dilys sveikina SLA 52-jo seimo delegatus, Liet. Bendr. New Jersey Apygardos vardu.

Blogam darbininkui visi įrankiai blogi. Ausies neturėsi, su giedoriais nesėdėsi.

STRAIPSNIS APIE J. VILEIŠĮ

Netrukus "Tėvynėje" bus spausdinamas Prano Narvydo įdomus straipsnis apie Joną Vileišį, pirmąjį Lietuvos pasiuntinį Amerikoje. Prie J. Vileišio ir kitų Lietuvos atstovų Pr. Narvydas dirbo pinigų persiuntimo į Lietuvą skyriuje. Tais laikais Amerikos lietuviai per pasiuntinybes savo giminėms į Lietuvą pasiuntė apie pusę milijono dolerių.

A. BIRETTA SVEIKŠTA

SLA 27 kuopos pirmininkas Antanas Biretta, gyv. Manchester, Conn., ilgesnį laiką gana sunkiai sirgo. Nors dar nėra po ligos pakankamai suvirtėjęs, bet jau rupinasi vadovaujamas kuopos reikalais. A. Biretta yra senas Tėvynės bendradarbis ir darbštus Rusivienijimo veikėjas. Daug rūpinasi SLA 4 apskr. veikla. Dešimt metų buvo jos organizatorius, kuopos valdyboje ir komisijose ejęs įvairias pareigas.

Linkime A. Birettai greičiau sutvirtėti ir vėl dalyvauti Susivienijimo veikloje.

SLA išdo globėjas adv. S. Bredes perstato seimui Newarko mayorą H. J. Addonizio.

VASAROJA NORVEGIJOJ

Norvegų YMCA sekretorius Nills Seim ir šiais metais paskvietė Vasario 16 gimnazijos 5 berniukus vasaroti Strandheim - Naersnes apie 30 km nuo Oslo. Jau atūnti metai, kai lietuviukai po 5 savaites praleidžia atostogas prie gražių fjordų. Mokytojo Fr. Skėrio pastangomis, nuo 1955 metų jau buvo Norvegijoje 90 gimnazijos mokleivių.

Stovyklų rengėjai yra mūsų jaunimui patenkinti.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Rugpjūčio 25, 1962

Išmokamos Apdraudos

ANTANAS GUSTAITIS, 29 kp., Westville, Ill., gimęs balandžio 23, 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpjūčio 4, 1918 m., mirė birželio 24, 1962 m. Velionio žmonai, Anna Gustaitis, apdraudos išmokėta	\$382.00
LUCIJA VALUKONIENĖ, 34 kp., New Britain, Conn., gimusi liepos 24, 1881 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpjūčio 5, 1923 m., mirė liepos 7, 1962 m. Velionės vaikams, Bertha Valukonis, Anna Gnazze, Julia Valukonis, Eva Valukonis ir Michael Valukonis, apdraudos išmokėta	\$600.00
PETRONĖ BAUNIENE - BRIZGIS, 63 kp., Chicago, Ill., gimusi lapkričio 2, 1897 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 5, 1920 m., mirė rugpjūčio 12, 1962 m. Velionės vyrui, Antanui Brizgiui, apdraudos išmokėta	\$600.00
JONAS ALESIUNAS, 142 kp., New Haven, Conn., gimęs lapkričio 5, 1884 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 28, 1907 m., mirė liepos 3, 1962 m. Velionio žmonai, Elzbietai Alesiunienei, apdraudos išmokėta	\$150.00
DOMININKAS GRINIUS, 167 kp., Joliet, Ill., gimęs gegužės 17, 1897 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 9, 1918 m., mirė rugpjūčio 6, 1962 m. Velionio žmonai, Theresa Grinius, apdraud. išmokėta	\$150.00
MAGDALENA EINIKIENĖ, 247 kp., Aliquippa, Pa., gimusi lapkričio 15, 1892 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 9, 1936 m.; pridėtinę apdraudą paėmė balandžio 1, 1958 m., mirė liepos 25, 1962 m. Velionės vyrui, Jonui Einikiui, apdraudos išmokėta	\$1,200.00
ANDRIUS ZEGLIS, 274 kp., Spring Valley, Ill., gimęs lapkričio 15, 1887 m., Shenandoah, Pa. Prie SLA prisirašė sausio 4, 1925 m., mirė liepos 15, 1962 m. Velionio žmonai, Alexandra Zeglis, apdraud. išmokėta	\$614.00
PETER WAISVILAS, 300 kp., Aurora, Ill., gimęs lapkričio mėn., 1881 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 14, 1920 m., mirė rugpjūčio 7, 1962 m. Velionio vaikams, Alexander Waisvilas ir Nellie Divitt, apdraudos išmokėta	\$600.00

Viso \$4,296.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$102,334.00

Išmokamos Ligoje Pašalpos

J. Kata, 12 kp., Nanticoke, Pa., sirgo 9 sav. 3 d.	\$74.10
P. Medlin, 42 kp., Grand Rapids, Mich., sirgo 7 sav. 6 d.	26.52
O. Amsie, 43 kp., So. Boston, Mass., sirgo 8 sav. 2 d.	37.72
V. Amsie, 43 kp., So. Boston, Mass., sirgo 10 sav. 5 d.	34.82
P. Jeskelevičius, 135 kp., Philadelphia, Pa., sirgo 5 sav. 1 d.	33.33
J. Dumkus, 211 kp., Mahanoy City, Pa., sirgo 12 sav.	60.38
S. Bieliauskis, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 3 sav. 4 d.	39.60

Viso \$306.47

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$14,014.03

BERTHA PIVARONAS, SLA Sekretorė

Liet. Bendruomenės Taryba Vokietijoje

Šią vasarą įvykiuose Vokietijoje Lietuvių Bendruomenės rinkimuose dauguma balsų į Krašto Tarybą buvo išrinkta:

Izd. Rugienius, Vacl. Saraka, Bron. Liubinas, Alf. Bernatonis, Adolfas Keleris, Jonas Aviza, Jonas Valiunas, Jonas Stankaitis, Fricas - Jonnās Skėrys, Jonas Grinius, Juozas Venckus, Aleks. Mariunas, Ona Boehm - Krutulytė, Vilius Lenertas, Jonas Norakitis.

ZUVO AUTO KATAS-TROFOJE

Kazys Šnelius, gimęs 1940. III. 9 Kaune ir pastaruoju metu nuo 1958 metų tarnavęs Uherborno LSCo kuopoje, su savo kuopos draugu vokiečiu Helmut Schaeffer žuvo auto katastrofoje. Pažymėtina, kad Šnelius tik ką buvo mašiną pirkęs ir pirmu mėginimu užsimušė.

Toronto, Canada

SLA 236 kuopos pirmas po vasaros atostogų susirinkimas įvyksta rugsėjo 9 d., sekmdienį, Lietuvių Namuose. Kuopos delegatų, dalyvavę SLA seime, padarys pranešimus. Po susirinkimo broliu A. Pundzius, šiemet aplankęs Californijoje lietuvius, pasidalinis savo įspūdžiais. Pradžia 1 val. popiet.

—ap—

South Boston, Mass.

Rugsėjo 8 dienos minėjimas rengiamas ALT S-gos Bostono skyriaus įvykis rugsėjo 8 d., 7 val. vak., Liet. Pil. Draugijos auditorijoje, trečiame aukšte. Kalbės Lietuvos konsulas V. Stašinskas iš New Yorko. Meninėje dalyje dalyvauja sol. S. Liepa ir O. Ivaškevičienės tautinių šokių grupė.

Visi lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

ALT S-gos valdyba

— Minske nuteisti mirti 4 geležinkelininkai, apkaltinti nelegalia valiutos prekyba. Pasmerkietji gyveno Breste, prie Lenkijos sienos.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAC-BALTON
Reikalų vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

SHALINS (SHALINSKAS)

FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven 21, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčias sutelkiam nemokamai visose miesto dalyse
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. Virginia 7-4499

JAU IŠEJO NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išėjvija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima visą išėjviją visoje Amerikoje — nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išėjvija prasidėjo 17-ame šimtmetyje, bet pirmutinė jos banga dingio; yra tik legenda, kad išsikėlė Amerikoje musiečiai pastatė "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pennsylvania anglių kasti. Tenai pradedantiesiems, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamanių ir kūrėsi parapijos. Bet kai vėlyvąjį amžius savintis musiečių katalikų nuosavybės, bažnyčios prasidėjo mūstybės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiška parapijas. Tarp vienų ir kitų ėjo smarkios rungtynės.

Bet išėjvija rupinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai auko pinigų caro valdžiai nuversti ir sudėjo milijonus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalis. Mėdžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patartina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais aparais kaina \$5.00; minkštais aparais — \$4.00.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaityk 8-10 puslapių savaitraščių NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sritį.

PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikoje — 5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

7722 George St., Ville LaSalle, Montreal, P. Q. Canada
ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois